

นโยบายกระทรวงแรงงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

แถลงเมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๒

กระทรวงแรงงานเป็นกระทรวงที่มีความสำคัญเพราะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาประเทศในทุกด้านทั้งความมั่นคง เศรษฐกิจ และสังคม การบริหารจัดการด้านแรงงาน เป็นงานที่มีความสำคัญและท้าทาย เนื่องจากสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างประชากร การเคลื่อนย้ายแรงงาน หรือการเปลี่ยนแปลงของสภาวะภูมิอากาศ ล้วนส่งผลกระทบต่อแรงงานและโลกของการทำงานทั้งสิ้น ดังนั้น การดำเนินงานด้านแรงงานเพื่อที่จะขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี รวมถึงนโยบายของรัฐบาล จะต้องมีความทันสมัยและก้าวทันต่อความท้าทายต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมโลก ไม่ว่าจะเป็น การมีงานทำ การพัฒนาทักษะฝีมือให้แก่กำลังแรงงาน การดูแลสิทธิ การคุ้มครองและความปลอดภัยในการทำงาน จนไปถึงการประกันสังคม เพื่อให้กำลังแรงงานมีรายได้สูง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีศักยภาพ ที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในศตวรรษที่ ๒๑ และที่สำคัญคือมีโอกาที่จะเข้าถึงการทำงานที่มีคุณค่า อย่างครอบคลุมและเท่าเทียม

ดังนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานจึงกำหนดให้มีคณะกรรมการธรรมาภิบาลของกระทรวงแรงงาน เพื่อพิจารณาโครงสร้างที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนภารกิจสำคัญของกระทรวงแรงงาน และได้มอบนโยบายของกระทรวงแรงงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ แบ่งเป็นนโยบายเร่งด่วนที่ต้องเร่งดำเนินการ ให้เห็นผลเป็นรูปธรรม ๓ ข้อ และนโยบายสำคัญที่ต้องดำเนินการต่อเนื่อง ๑๐ ข้อ ดังนี้

นโยบายเร่งด่วน ที่ต้องเร่งดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรม ๓ ข้อ

๑. เร่งรัด “ปฏิรูปกำลังแรงงาน” หรือ “Workforce Transformation” เพื่อเตรียมคนในศตวรรษที่ ๒๑ และวางรากฐานทรัพยากรมนุษย์ของประเทศให้มีทักษะการพัฒนาที่ตอบโจทย์การก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยการเตรียมความพร้อมในทุนมนุษย์ที่สอดรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิต รวมทั้งเน้นการผลิตกำลังคนคุณภาพทั้งในพื้นที่ EEC และพื้นที่อื่นๆ ให้เพียงพอต่อความต้องการของสถานประกอบการ ตลอดจนการปรับปรุง พัฒนาการดำเนินงานด้านแรงงานให้สอดคล้องกับบริบทความท้าทายทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และเป็นไปตามมาตรฐานองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา หรือ OECD ทั้งนี้ จากการประชุมระดับรัฐมนตรีแรงงานในกลุ่มประเทศ CLMVT ครั้งที่ ๓ ณ ราชอาณาจักรกัมพูชา มีความเห็นร่วมกันว่าแรงงานข้ามชาติจะไม่ได้ลดลง อาจเพิ่มขึ้นและมีหลายประเภท ซึ่งเราจะไม่สามารถมีความเชี่ยวชาญได้ทุกประเภท แต่ละประเทศจะมีความเชี่ยวชาญแตกต่างกัน จึงต้องมีการส่งเสริมการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านของแต่ละประเทศให้มีความสะดวก เช่น หากประเทศใดขาดวิศวกร สามารถเคลื่อนย้ายจากอีกประเทศหนึ่งได้ โดยยังคงสิทธิประกันสังคมสำหรับแรงงานต่างด้าว (Portable Social Security)

๒. ส่งเสริมการนำเข้าแรงงานต่างด้าวตามข้อตกลงกับประเทศต้นทาง เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานในภาคธุรกิจ โดยการแลกเปลี่ยนแรงงานต่างด้าวเพื่อร่วมขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยให้มีกระบวนการ/ขั้นตอนที่มีความสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส และคำนึงถึงมาตรฐานการทำงานขั้นต่ำที่แรงงานควรได้รับตามหลักสากล โดยเฉพาะในกิจการประมงขอให้ข้อมูลตัวเลขที่เกี่ยวข้องที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

๓. ยกย่องรายได้สำหรับแรงงานแรกเข้าทำงาน ให้สามารถดำรงชีพอยู่ได้ตามสมควรแก่มาตรฐานการครองชีพ และปรับอัตราค่าจ้างให้สอดคล้องกับสมรรถนะแรงงาน ผ่านกลไกคณะกรรมการค่าจ้าง

สรุปการบรรยาย เรื่อง ทิศทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)

สู่การพัฒนาประเทศด้านแรงงาน

โดย นายวันฉัตร สุวรรณกิตติ

รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นายวันฉัตร สุวรรณกิตติ ได้กล่าวว่ากระทรวงแรงงานถือเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๐ ได้กล่าวถึงแผน ๓ ระดับ ได้แก่ ๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ๒) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ/แผนการปฏิรูปประเทศด้าน.../แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ/นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ และ ๓) แผนปฏิบัติการด้าน...ระยะที่... (พ.ศ. ... - ...)/แผนปฏิบัตินโยบายของส่วนราชการระยะ ๕ ปี และแผนปฏิบัตินโยบายของส่วนราชการระยะ ๑ ปี/และแผนอื่นๆ โดยแต่ละแผนมีรายละเอียด ดังนี้

แผนระดับ ๑

๑) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) ซึ่งจะต้องนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยมีมาตราสำคัญ ๓ มาตรา ดังนี้ ๑) มาตรา ๖๕ รัฐจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ เกิดการผลักดันไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ๒) มาตรา ๑๔๒ การเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ต้องมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาต่างๆ และ ๓) มาตรา ๑๖๒ คณะรัฐมนตรีที่จะเข้ามาบริหารราชการแผ่นดินต้องแถลงนโยบายต่อรัฐสภา ซึ่งต้องสอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐ แนวนโยบายแห่งรัฐ และยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

(๑) ด้านความมั่นคง เพื่อบริหารจัดการสถานะแวดล้อมของประเทศไทยให้มีความมั่นคง ปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อยในทุกระดับ และทุกมิติ เช่น การพัฒนาและเสริมสร้างคนในทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อม ตระหนักในเรื่องความมั่นคง และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา

(๒) ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เน้นการยกระดับศักยภาพในหลากหลายมิติควบคู่กับการขยายโอกาสของประเทศไทยในเวทีโลก เช่น ๑) การเกษตรสร้างมูลค่า เรื่อง เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น โดยการส่งเสริมการนำอัตลักษณ์พื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยมาเป็นผลิตภัณฑ์การเกษตร ซึ่งกระทรวงแรงงานสามารถพัฒนาฝีมือแรงงานในด้านเกษตรเพื่อการแข่งขันได้ ๒) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต เช่น การให้การส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย (S-curve) ๓) สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว เช่น ประเทศไทยต้องมีความหลากหลายในด้านการท่องเที่ยว ๔) โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก ทำอย่างไรให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของโลจิสติกส์ คมนาคม และ ๕) พัฒนาเศรษฐกิจบนพื้นฐานผู้ประกอบการยุคใหม่ ขณะนี้ประเทศไทยมีเด็กจบใหม่ที่มีความสามารถในวิทยาการสมัยใหม่จำนวนมาก ซึ่ง ๕ อุตสาหกรรม ข้างต้น ประเทศไทยติดอยู่กับกับดักรายได้ปานกลาง โจทย์ของกระทรวงแรงงาน คือ ต้องพัฒนาอุตสาหกรรมหลักๆ ๕ ด้าน ทำอย่างไรให้มีแรงงานเข้าไปสู่วงจร AI ให้ได้ ทำอย่างไรให้มีแรงงานเข้าไปสู่วงจรดูแลผู้สูงอายุระยะยาวได้

(๓) ด้านพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ คนไทยในอนาคต มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ ๓ และมีคุณธรรม เช่น ตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย

(๔) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ ทำอย่างไรให้คนแรงงานมีสุขภาวะที่ดี โดยเฉพาะเรื่องการกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี (ส่วนภูมิภาค) และทำอย่างไรให้เมืองรองมีความน่าสนใจ

แผนระดับ ๓

การจัดทำแผนของส่วนราชการ ให้ส่วนราชการจัดทำแผนระดับ ๓ ตามที่กำหนด ดังนี้

๑) แผนปฏิบัติการด้าน... ระยะ... (พ.ศ. ... - ...) แผนที่ระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านใดด้านหนึ่ง โดยมีการบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐ ส่วนราชการ หรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนา แผนความมั่นคงฯ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และอื่นๆ

๒) แผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการ... ระยะ...ปี (พ.ศ. ...) (ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒) แผนที่ระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับ นโยบายปฏิบัติราชการของส่วนราชการ เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของงาน รวมทั้งงบประมาณรายได้รายจ่าย และทรัพยากรที่คาดการณ์ในช่วงระยะเวลา ๕ ปีของหน่วยงาน หรือส่วนราชการใดส่วนหนึ่งซึ่งสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนา แผนความมั่นคงฯ นโยบายของคณะรัฐมนตรี ที่แถลงต่อรัฐสภา และอื่น ๆ

๓) แผนปฏิบัติราชการของส่วนราชการ... ระยะ ๑ ปี (พ.ศ. ... - ...) (ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖ และ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒) แผนที่ระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับ นโยบายปฏิบัติราชการของส่วนราชการ เป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของงาน รวมทั้งงบประมาณรายได้รายจ่าย และทรัพยากรที่ต้องใช้ในช่วงเวลา ๑ ปีงบประมาณของหน่วยงาน หรือส่วนราชการใดส่วนหนึ่งซึ่งสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนา แผนความมั่นคงฯ นโยบายของคณะรัฐมนตรี ที่แถลงต่อรัฐสภา และอื่น ๆ

การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล

การติดตาม ตรวจสอบ และการประเมินผลตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้ทุกหน่วยงานรายงานผลการดำเนินการผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) โดยต้องนำข้อมูล แผนงาน/โครงการเข้าระบบ eMENSCR ผ่าน ๗ ขั้นตอน ได้แก่ (M1) ความเชื่อมโยงระดับแผนเป้าหมาย (M2) ข้อมูลทั่วไป (M3) รายละเอียดแผนงาน/โครงการ/การดำเนินงาน (M4) แนวทางการดำเนินการ (M5) งบประมาณ (M6) ผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอ (M7) การอนุมัติตามลำดับการบังคับบัญชา และต้องรายงานผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ภายใน ๓๐ วัน นับถัดจากวันสิ้นสุดไตรมาสตามปีงบประมาณ โดยหน่วยงานดำเนินการผ่านการอนุมัติในระบบ เพื่อรับรองข้อมูลตามลำดับบังคับบัญชาของหน่วยงาน ดังนี้ ๑) ผู้อำนวยการกองเป็นผู้ดำเนินการกรอกข้อมูล ๒) ส่งข้อมูลไปยังอธิบดีหรือเทียบเท่าเป็นผู้อนุมัติข้อมูลจากระดับกอง ๓) รองปลัดกระทรวงที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้อนุมัติข้อมูลจากระดับกรม ๔) ปลัดกระทรวงเป็นผู้อนุมัติข้อมูลจากรองปลัดกระทรวง และ ๕) สช. รับข้อมูล ที่ได้รับการอนุมัติเพื่อจัดทำรายงาน
